

969

HISTORIA
CAROLI MAGNI

*et sequentium Imperatorum
usque ad Ludovicum Bavarium*
XIII^{mi} SAEC:

No 72.

I.

vic. XIV^m.

ut autem tunc sunt fulgent quasi splendor formae et qui
ad uirtutes erigunt multos quasi stelle in speculis et uirtutes
dumtaxat caput et uirtutes in libris publicis prophetis dicitur qui sunt
sicut illuminati cognouit pueri et dignitates duntaxat hominum in
regno colorum per certis hominibus comendat duntaxat duntaxat in hoc mu-
to dicitur quod in fine tempore fulgebunt quasi splendor formae et uirtutes
duntaxat in hoc qui dicitur uirtutes fulgebunt sicut et oportet quod color sit ut eruditione
in dicitur unde sequitur in potest autem et qui ad uirtutes erigunt multos
et sicut in speculis duntaxat sicut autem id uirtutes erigunt multos qui
et per nomen de seipsum et duntaxat fidelium quod laudant et laus possunt
inferre et faciant bonum ut per hunc duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat
in malo et faciant bonum ut per hunc duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat
le duntaxat duntaxat a malo et faciant bonum ut per hunc duntaxat duntaxat duntaxat
duntaxat et omnes heredes qui id quod sunt solliciti alios non moneant
uel minus difficultate exponant et duntaxat duntaxat sicut per duntaxat
quod duntaxat et per per a duntaxat et duntaxat sicut ut quod duntaxat
duntaxat quod duntaxat possunt impedire duntaxat cum plus nomen et
to moneant per in fine sustineant si duntaxat uel negligenter duntaxat
occulcabunt unde et ut sunt duntaxat in duntaxat sicut moneant duntaxat
Lectio sicut duntaxat sicut hunc sollicitate nos admonet ne nos qui plus
certi in hoc mundo alio duntaxat alio duntaxat sicut in duntaxat
et cum duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat
multis sunt duntaxat duntaxat Hugo duntaxat et duntaxat duntaxat
ad utilitatem nouellorum duntaxat finalis duntaxat de rariis duntaxat
duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat in duntaxat uoluntatibus duntaxat et
duntaxat duntaxat duntaxat in duntaxat facile componere et duntaxat et
duntaxat duntaxat regni romanorum ut duntaxat in a duntaxat duntaxat
duntaxat si duntaxat duntaxat duntaxat et duntaxat efficiens causa duntaxat
opus duntaxat duntaxat duntaxat et causa finalis duntaxat duntaxat
sic in aliis libris erit duntaxat sicut forma duntaxat et forma duntaxat
forma duntaxat consistit in duntaxat libris in duntaxat et duntaxat duntaxat
duntaxat in duntaxat forma duntaxat et duntaxat duntaxat qui et duntaxat
duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat duntaxat
duntaxat autem iste librum primo in duntaxat pres. in duntaxat duntaxat duntaxat

Ex Museo Petri Lubrowsky

Вз ш. Князь перестановка лавровъ Хадзай
три - Помощникъ Франтъ Мамуриковъ,
Александръ Ериозаевъ

[illegible][illegible]

resse barolo ecce belusum sup equo rolandi ueniens nar-
 ratur omnia & qualiter rolandu religio & campio mortui fuit
 cum eo illo i morte. sz n narratur de pdicione gannaloni qu
 gannaloni usabat cu barolo qd fidelissim amicus. ppor omibz
 clamantibz & celis & nec redeuntibz por barolo rolandu ex
 animatu tuenit & ecce eis brachis sup pedu i modu or-
 cis posuit. Et sup cu uenit uirugit clamore magno & ibi
 illa nocte cetoria sua fixit. & corp ei mirra & aloce & basa
 ma condidit. & eas magnas pabs/ lumenibz & ignibz pmo-
 ra accendit tota illa nocte audi poge. In ista sumo mane
 Prexunt ad alios frs accos. Quas omf honorifice amtraunt
 Post hoc morte. Sed in speculo historiaru libro q sup. Tunc
 flentia omibz miratur rex p rege omitem q no cessant post
 paginas ere quousq illos iueniret. Mox eo post illos currente
 cu suis tm milicia sol stetit imoluit & prolongat ille dies
 spacio du dieru. Et iuenit eos iux flumi noie elba iux am-
 nice cesaryngusta iacetes & comedetes & uirues sup eos occi-
 dit iux milia. Et rediit ad tuncuallu. Et tuc aliq dicunt q
 gannaloni ordmassit edicone. Tunc cepit rex mqrre si ueru esset
 qd dicebat gannaloni edicone fecisse. que accusauit reduci.
 Mox rex iussit gannaloni iux eas fortissimis alligari & sup eos sed
 iux ressores aggrates tunc iux plagas coli. Et sic decipit pue.
 hic no de iohanne que aut hic mēduat q fuit dux Alhoz
 ist post moisen qui orauit dnm cu filij isrl pugnaret contra
 paganos ut dies gloriaret. Et tuc ei pabs stetit sol fix in celo.
 ita q una dies spacio duoz dno prolongabat. no solum i hls
 iohanne cap lxx. sz in hic mai miraculu q una dies spacio du die-
 bu prolongat. Post hoc parisi. Posth cōggratu ē conatu pss
 apue scm Dionisiu. ut ibi ager barolo gras deo & sō Dionisio & sō
 uigata gente pagana. Et omne gallia dedit ecclie sū Dionisi
 pdm. sicut antea paul^{us} & clemēs papa sō Dionisio emēd prīm
 cōmiserat. Et pcepit ut omf reges francie & epi pntes & futi pa-
 storu illi ecclie sibi essent & obediētes in xpo. nec reges sine ei
 consilio coronari. & epi ordinari apue romā recepti esset. Et post

ptima dona precepit ut eade ecclesie uniuersis possessionibus uniuersis domi-
 cecis gallicis innumeris annis ad edificanda ecclesia daretur et omnes
 filios qui habebant numerum libere daret manumissis et tunc fecit karolus unum
 corpus sancti Dionysii et orauit ut pro illis mercedem ad dñm qui in hispania
 mortui erant et pro salute illorum qui libere numerum dabunt. Et tunc nocte
 proxima karolo dormienti apparuit sanctus Dionysius cum quod exortatur dicens
 illis qui in causa mortuorum et exemplo tuo aderis in bello sancti germani
 mortui et moriuntur sue animae delicta sua impetent in ueniam. et
 illi qui ad edificanda ecclesia numerum dant ut carui sunt germani
 uolunt sui mercedem. Huius a rege et christianis relictis populi deuotissime
 numerum offerebant. Et qui libere reddere fratre sancti Dionysii uo-
 cabantur alii qui et erant liberi ab omni seruitute rege papam. In mor-
 tui uero ut gallicis fratribus uocantur. Quia frater liber dicitur et minus quia
 super omnes alias gentes illis dedit dominatio debet pro pugna optari.
 Et sic non solum ut ecclesia principum liberis domini gallicis et a uocantur fratribus
 et francis sed et ex eo quod karolus ibi fecit plures fratres et liberos
 karolus imperator. Et tunc dicitur quod karolus significare clauis
 regni romanorum tulit a romanis cum consensu stephani pape et legum
 et consensu principum romanorum qui cum karolo commiserunt clauem
 vii principibus in germania. ut cum quod uidem principes uenerunt pueros
 filii super electione potestatem tradidit et commisit eo modo sicut sonant
 puilegia. Quia puilegium inuenit amicitia cum concessa filii aliarum
 potestatem. Sicut autem huius septem principes electores tres archiepiscopi filii
 hugonem et theobaldum et eodem quorum quibus est cancellarius regis
 romani fuerunt impatores. Et in istis seniores principes et opus
 duo brandenburgensis. palatinus regis. dux saxonie et rex bohemie
 quorum officia sufficienter potestatem in his
 post hoc fecit. Anno imperii sui xiii karolus imperator alias regno et
 imperio suo pacem et claritatem sicut ecclesie sue religiose ordinatio
 morie et sepelire aquisgran anno etatis sue lxxviii. cum pro mag-
 nitudine operis agnoscat et magnitudinem habuit autem karolus tres filios uide-
 licet karolus primus et ludouicus habuit et tres filias et eundem
 bohemum et gillam habuit et duas alias filias ex secundam uxore sua
 et autem karolus finem uere sue etiam immo ludouicus filio suo quem
 aquidam regis sudan ordinauit coronam imperiale dereliquit.

Post octingentes Nord p tpe illo quo ludovicus fecit filio lotharii
impator videlicet anno dñi dccc lxxv. in penita buriæ dñi
dñs / t ibi noctibz sanguis ex celo pluuisse narrat. locuste
gallia repopulante inuisibiles cecis locustis menses hincis fons
star regimur sex pedes duos denos lapide durioresque castroy
sacis curramus volantes / duces cu paucis utine uni diei pmo
teret ad meada loca venire mteru. dñs horu nona ad la
cu pñsit uicines. ibi q sot oia p spacu uni diei aore u
labant ipm sot rudis obumbrantes. ore lato extenso inest
oia vinda t herbas t arboribz uolubiles / spacu durm uenit
uii aue qnq miliaribz extendet / hoc miserabili spectato u
ad mare brachium puenies. hoc misabili spectato cande
flatu uetoz t yfunda maris diuise sut. si estu occum ad la
reiede pueredine sua ilere corrupto mteos pñt fecit. de
cu fime uolida mteos coñspit in edis ut pone etia p hom
coñspit fit in gallis.

Iunc ad matrem. Et tunc superius pro quodam mactatu distillat
fuisse et mactatu impetatorum et regum romanorum tunc ad eandem rem
et sic de sua imperiali mactatione. Et tunc sic dicit postquam perierit
baroli quo ad lincam directam videlicet quo ad viros fuisse mortem
non tamen quo ad lincam indirectam videlicet quo ad mulieres per quas
eandem perierit ad huc durat et propagata est ut omnes reges postmodum
hinc usque ad Ladewicium primum sint de eadem perierit ut dicitur de
tortis gentis quoniam de se debentur. Item perierit in futurum durabitur et
tortis regni futurorum impetatorum henricum primum filium suum
nunc elegerunt in rege anno domini longoncessimo xxv. qui xv
annis regnavit. Item in Roma unguentum exaratum videtur. Tunc
per in eundem januensi fontis sanguis largitus effluit et cum
eodem anno a saracenis capta et desolata et hominibus miserabiliter
et spoliata. Post henricum regnavit otto primus xxviii annis
filii henrici. Post ottonem primum regnavit otto secundus filius
qui incepit regnare anno domini longoncessimo lxxv. et regnavit
annis xlv. Roma magnifici Otto secundus ex toto corde diligens

pace, quā etiam sibi perire cupiet, auctos suare iussit, romā q̄ daret
uenerunt, turbas in multū ex eo p̄ trahere pace sepe moluimus, et
ad gradū ecclesie magnitudinis et cardinalibus auctis p̄ potestibz aduocatis
magnū fecit. Quos epulantes emixit armatos, et mensis graminis
modis et molatoribz p̄fectos, reos de mensis tractos p̄uocatos, sed
notari fuisse decollari fecit. Reliquos gradum epulans fecit, et om̄s
timore cordi lenitas saluauit. **C** Odonis regno. Anno Odonis
regis decimo in Burgundia Odilo monachus abbas, et clunienis p̄
monachos sui multis religionis feruore spectabit. Huius abbas et p̄fectus
quidā religiosus reuerens ab huiusmodi et multis infirmitatibus, cui p̄
his multis uicibus horum impelleret, applaure ad insula quādam insula
ubi ipse suis manebat inclusus, illic s̄ aliquādiu in tranquillitate ma
gis expectans. Dū in illo inclusus foret, huius uicem reuerens, qd̄ du
cum adgratum se esse uidit. Egressus insula uicem reuerens, qd̄ du
mānu dē, et Odilone ed abbas in illo, ap̄te se nosse phibuit.
Quo postulate cur hec ab eo fieri dē in ipse, uidit. Sui uob in
cuius loca ex quibz, sustinuit p̄māz, quomodo in corda, in quibz
et locis sic dūis huius p̄ mōz, quāte uicem, ad grā semp
exagrandi supplicia inuicibiles demones depurati huius, q̄ inuol
abiles eū p̄fectos cotidie renouat, eas ad rediuitis supplicia
in dē in dē instaurat, quas in ego frequē audiu, quibz
in dē in dē instaurat, qd̄ oionibz et elius quorūda, frequē ex
eoz mātibz eripant sic dē in dē. In dē qd̄ p̄māz
de clunienis regni, et eoz abbas graminis facit, qd̄ p̄fectus
p̄ eas sui uicis inuicibiles p̄dine. Odonis re p̄ nom dē, dē
not, ut s̄at s̄ibz ut hec que et dē p̄fectus refect, ex māt qd̄
p̄re demones, ut oionibz et elius magis ac magis instaurat
p̄fectum huius inuicibiles inuicem, ut de mātibz demones dē, qui
ab illis eripant dē in dē. Ille s̄ regressus in p̄fecta, in h̄ abbi
Odilone et s̄ibz reuoluit, idem p̄ Odilo p̄ oia monachis suis
gale demones construit, ut sicut de p̄mo nouebat om̄s
corp solapmāz agnē, ut sicut de in p̄fectis et elius et
p̄fectus mātibz solapmāz om̄s in xpo quiescētū, memorat
celebret, ad p̄fecta in dē in dē dūti et tot mōdo
ti in speculo hydropicū libro xxi. **C** firmat et hec acta tū

三

[illegible]

sic in manu spectat. siquid enim si princeps non solum in discordia hanc
et concordia suadetur quod ut excommunicatus et regis tyrannus ut faciat ut
hereticus eligatur aut paganus, nos nunquam consecratur aut coronatur
hanc hi debent absque omni. Obiectum si principis responderet
asserimus quod leges non approbando et reprobandum dicit nec electus sit
sit persona cuius potest qui non sicut alius eligi nec elegit. Nec cognov-
it ad nunciandum electionem, quo ad factum eligendum confirmata dicitur.
aut et infirmam dicit. Exercent autem de iurisdictione officii, quod persona
duas eadem indigna et persona regis de iurisdictione personarum, quo
ad impium operandum, non tam prope studia eligendum quod prope merita
electorum, quod plures ex illis qui eligendi regis in impium operem
verendum de iure ac consuetudine operem potestatem consensisse phi-
losophi in ipsum regem et ex eo quod fautores duos absonis alius et
corruptis ipsum eligere presumunt, patet eas propter praesentem, et
electionem plus contemptum unum quod contra dictum multum obstat. et
philosophi ut dicitur si reliqua reputamus et notamus regem ipsum potestatem
et si autem autem in electione uocatus principis diuiduntur per omni
morum et expectationem alii per se sunt passim maxime passim
a notum unum, consecratus a coronatus postulant iure potestatem
et exemplo. siquid enim si princeps ad maiorem et expectantem non
poterunt ut nunciare convenire sedes apostolica aduocato et de
seniore arbitrio, coram quod culpa ipsa redimatur et penam.
Sicut autem princeps quod sit lotharius et coram in discordia
fuerunt electi. Romanus pontifex lotharium coronauit
et impium operante coronauit eodem modo tunc demum ad
eius gratiam redeire. Et igitur diuini rationes ut a potestatem
to dicit iusto quod a nobis iudicio reprobato recedat, et
potestatem to regi non ambigat adherere, non tunc demum autem con-
tra non est ut factum legimus alius est obiectum fuit et ostensum.
et si autem enim notum impedimentum duas, si excommunicatus publicus
pauca manifestat, et personae diuulgata, quod praesentis eius
et ipse philosophus et apostolica et alias ecclesias exerceat, fuit quod
a predecessore nostro excommunicatus unum modo, quod ipse prima re-
cognouit, dicitur per maiorem suam absolutionem beneficium postulauit.

16
Unde patet quod fuit excommunicatus electus et si idem et coram ipsum in
ramen super quo nec electus a sede apostolica respicitur, ambicionis
uicio regnum sibi usurpare praesumpserit, cum super iuramento illo per
romanos eodem praesumpserit decessit, nec ualeat ad plenam excommuni-
cationem ipsi si iuramentum illud dicitur illorum, cum modum super eo
nos per consilium decessit, quod coram ipsum ipsa remittit uenire.
illo persona exemplo, quod cum gabonice a filius ipse et frater sui
puerum iuramentum, ipsi enim cogniti fraude contra illud uenire non
uoluit, verum uero demum iuramentum licet sit in illorum, et idem
seruanda an non seruanda ex parte, nemo sine metis ignorat
ad maiorem iudicium operem et si. Insup si superius dux impium op-
erem, libet princeps et electione prius, et impium operem de cetero
ceas fiduciam tollere, si si per alium superius duas per coram
sit dux ipse sit suo succedat, et uideat impium non ex electione si
ex successione reliqua et si iudicium princeps reddiderit, si non nisi
to domo duas potestatem uideat alius ad impium assumptum, et si nobis
licet et tunc ergo monentur et per apostolica septem uideat quod a potestatem
to dux recedat non obstat iuramento si quod et tunc regnum se-
cristi, cum eo quod ad impium operem, et regnum iuramentum
hi non debent obsequium. Sepit per innocentem duas illa de
creta salubria, que de penitentia et remissionibus septem et in libro de iurisdictione
omni uideat sexus fidelis postquam ad omnes susceptionis puenit omni
sua per tales sunt in anno fidelis cohercet ipso sacerdoti et uideat
sibi primam ipsius uiribus student ample, suscipiet redire ad mi-
nam pascha eucharistiae sacramentum, non fore de ipsi sacerdos consilio
ob alius rationabile tam ad tempus ob eis preceptone dux abstinent.
Alioquin et uiri ob missam ecclesie grauentur, et mores christiani eorum
sepulchrum. Unde hoc salutare statum facit in ecclesia publica,
nequis ex ignorantia cohercet uelam excusationis assumptum, si
quod autem alieno sacerdoti uoluit iusta de causa sua consilium peruenit
licet per potestatem et operem a ipso sacerdoti, cum ipse illud
non posset solue ut ligare. Sacerdos autem sit dux et conditio mo-
re peria medici superfundit nimis et electi uideat suuicari dicit.

Du sihe/ das ich geschrey han und noch halbe christenlicher stude
 und das ich gelube und halt. Das du halige bilch gelube und
 halt. Ich gelobe auch und gelobe noch vesterlich. Das amey tei
 ler mir anhören amey balst ze setzend. **D**u ze vns erzind/
 Von ich es da für han. Das das und den gelobe sie/ und
 auch und der haligum bilchum für amey angeliden wurd
 ist. **D**ar ab siw ich zu den haligen ewangelien. Das ich
 gehorsam sie dem gelob minen haligen vater. **A**men. **D**
 1ere salbst ist. **D**er schick. und **D** haligum bilchum. umb die
 frucht. und umb die wider-spam. und umb den wider-satz
 und den gunst. und andren sache mine und vff. die ich ge
 ten han. ich hab in Egenhe. als mit Egenhe. und umb
 die pen. da ich in geuallen bin. Von dem Liden. **W**ie
 der von pater. von menschen. oder von rehen. die ich
 getan han. und dem geul von den sachen. **O**d das die selbun
 sache anerkenn. **V**ne das ich dem selben balst. **A**nd sinen
 rehen nach. komenden beiblen. getraue wil sin frucht. **A**nd
 in. die ore und die gehorsam. **V**teren wil. **D**u ich in schul
 dig bin. **I**ch wil auch minen hren. **H**en. **H**er. **H**er. **H**er.
 schon künig. **D**u von **D** bilchum bewert ist. **A**nd den rind ge
 horsam sin. **A**nd wil huffrowen und **D** kinde. **H**u. **H**udem
 als lange si in vngnaden sint. **D** bilchum und des künigs.
 nach künigen bärzer. **D**en ich wil. **D**en du bilch für er
 nen bärzer hat. **H**ilf nach vns geloben. **A**men. **A**uch me
 mer. **A**nd den balst. **A**nd den künig. **H**ilf nach vns
 noch gunst geben. **H**amlich. noch offentlich. **I**ch wil auch
 frucht. **E**n. **H**amen. **S**chorsam. **S**in. **A**ls amey kaiser. **E**n. **S**ie. **D**u
 we. **B**ewert. **V**on der haligum bilchum. **I**ch wil auch mit
D vngnaden. **H**er. **H**udem. **L**iden. **W**ie. **A**men. **A**nd sinen

kinder die wil si mit den geit mit dirster sint kenne. 29
 kenne nist machen noch kenne ligen. **E**z ist auch mit mine
 willen wil. **E**ge ich wil. **S**ich die ich gesworn han dat
 ich denne vnde valle in die irtel. **S**ich vor bin mine
 gevesen. also liet ich nur got zehelfordend die huligen
 vnd die huligen ewangelien. **E** Sequit forma libri
absoluciois doctoris

[illegible]

11/11/11

¶ No[n] quidam ex veteribus pat[er] fuit aliud d[omi]n[u]s
 Infinita ead[em] fuit et[er]na et[er]na est in d[omi]n[u]s
 Ap[er]t[ur]e fit quatuor modis. De d[omi]n[u]s fuit p[er] eum.
 Illud voca[n]t d[omi]n[u]s q[uo]d p[er] eum creatus. Quatuor p[er] q[uo]d
 quid quatuor in p[er] eum ad fuit eum q[uo]d
 ad interio[r] d[omi]n[u]s quatuor fuit eum fit quatuor.
 ¶ Ioseph[us] d[icit] vita hanc paulatim videbatur
 delectat[ur] usq[ue] ad moysen in quo t[er]m[in]e vite
 q[uo]d p[er]tinet d[omi]n[u]s confirmant. Deu[m] eum
 ex moys[en] mat[er]ius est moyses. p

АВ. сен. Кочетов